

Cervixcytologi

Remiss	Remiss ifylls enligt anvisningar ” Remissanvisningar ” Remiss Cytologi gyn
Allmänt	Provtagaren ansvarar för att remisser och etiketter är rätt ifyllda och att rätt remiss används för avsedd undersökning. Remisser skall fyllas i och provtagningskärl märkas med patientens personnummer (10 siffror) och namn. Om provet är uppdelat i flera provtagningskärl skall detta anges på remissen.
Utförande	Prov tas före alla andra undersökningar. Undvik provtagning under menstruation! Indicerade prover T (remisser med brun kant) Cellprov tas dels som screening och dels från kvinnor som utreds eller behandlats för cellförändringar.
Provtagning, Vätskebaserad cervixcytologi	Spatel: Använd den ojämnt formade sidan av Ayres spatel. För in den mest utskjutande delen av spateln i yttre modermunnen. Roter spateln minst 360° under lätt tryck mot slemhinneytan. Se till att spateln hela tiden har kontakt med slemhinnan, framför allt kan slemhinneytan på portios bakre del ibland vara svår att nå. Observera att det är viktigast att ta prov från båda sidor av gränsen mellan skivepitel och körtelepitel. Om denna yta blir dåligt täckt, gör ett nytt svep med spateln åt motsatt håll för att täcka detta område. Låt assistenten omedelbart skölja spateln i burken genom att röra runt minst 10 varv. Om provtagaren inte har assistent ska detta göras innan nästa portion tas. Prov tas ej från bakre fornix. Borste: Använd borste med liten plastkula i toppen för att ta prov från cervikalkanalen. En bra regel är att borstprovet ska ta vid där spatelprovet slutade. Observera att på lite äldre kvinnor ligger ofta gränsen mellan skiv- och körtelepitel innanför yttre modermunnen. Det är viktigt att provet inkluderar denna. Roter borsten 360° dvs. ett varv. Roter därefter borsten tillbaka, framför allt viktigt hos spiralbärare. Assistenten tar omedelbart hand om borsten och roterar den minst 10 gr, samt pressar mot burkens innerväggar. Sätt på locket på burken och vrid locket till markeringen. Material för provtagning beställs från Regionservice, se Beställning av material – cytologi .

Övrigt	<p>Kliniskt suspekta cancrar bör även provexideras för PAD, då tumören ofta täcks av ett skikt av fibrin, celldetritus och inflammatoriska celler, vilket kan förhindra en korrekt cytologisk diagnos.</p> <p>Organiserad gynekologisk cellprovskontroll (R) För organiserad gynekologisk cellkontroll används Inbjudan till Gynekologisk Cellprovskontroll (SU/S)</p>
Kontakt	Cytologens provinlämning tel.031-342 29 19
Transport	<p>Proven skickas med provtransport eller lämnas direkt på laboratoriet. Transportlådor ombesörjes av transport (de har tomma transportlådor i sina bilar).</p> <p>Utstryksglas till cytologen får inte placeras i samma transportlåda med PAD som ligger i formaldehyd. Formaldehyd påverkar utstryksglasen (cellproverna) och omöjliggör diagnostiken.</p> <p>Märk ej de speciella provaskar som används vid transport. Provaskarna rekvireras från cytlab.</p> <p>Akuta prov lämnas direkt till labpersonal vid provinlämning före kl.14.00.</p>